

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА
доктора економічних наук, професора
Дороніної Ольги Анатоліївни

на дисертаційну роботу Поліщука Андрія Сергійовича
на тему «Розвиток економічного простору регіонів України
в умовах глобальної конкуренції»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 051 Економіка
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

**Актуальність обраної теми дослідження та її зв'язок
із науковими програмами, планами, темами**

Актуальність розгляду питань функціонування економічного простору на регіональному рівні для поточного етапу соціально-економічного розвитку України є беззаперечно високою та обґрунтованою сучасними викликами, що стоять перед національною економікою. Сьогодні регіони України виступають не лише самостійними адміністративними одиницями, а й активними учасниками економічних процесів, здатними формувати власні конкурентні переваги не лише в межах адміністративних кордонів країни, а й в межах глобального економічного простору. В умовах відкритості ринків, інтенсивного докладання владою зусиль для інтеграції країни до світових економічних структур та активної цифрової трансформації всіх сфер життєдіяльності українців, що спостерігається останнє десятиріччя, особливого значення набуває необхідність суттєвого зміцнення економічного потенціалу регіонів України. Саме тому регіональна економіка сьогодні та в повоєнний період має стати фундаментом стабільного розвитку держави, гарантією зміцнення її соціально-економічної стійкості та нарощування інвестиційної привабливості.

Водночас глобалізаційні процеси загострюють конкуренцію не лише між країнами, а й між їх окремими регіонами за ресурси, технології, інвестиції, людський капітал, талантів. Україна, яка сьогодні проходить складний етап через воєнну агресію сусідньої країни, має особливу потребу у формуванні збалансованої регіональної політики, спрямованої на підвищення ефективності використання просторового, ресурсного, інтелектуального та інноваційного потенціалу задля акумулювання всіх видів ресурсів, необхідних для відновлення економіки, посилення регіональної стійкості та забезпечення сталого розвитку територій у довгостроковій перспективі. Такий підхід дозволить створити передумови для рівномірного соціально-економічного зростання регіонів, зменшення міжтериторіальних диспропорцій і формування конкурентоспроможного економічного простору України у світовому вимірі. А це, у свою чергу, стане умовою пришвидшеної адаптації українських регіонів до вимог глобальної економічної системи та європейського економічного простору,

інтенсифікації процесів модернізації управлінських механізмів, що застосовуються на регіональному рівні в країні, та підвищення ступеня конкурентоспроможності територій України. Таким чином, тема дисертації має як теоретичне, так і прикладне значення, відображає сучасні пріоритети державної регіональної політики та є важливою для зайняття власної ніші економікою України у світовій економіці в умовах глобальної конкуренції.

Дисертаційну роботу Поліщука Андрія Сергійовича виконано в Черкаському державному технологічному університеті відповідно до тематики науково-дослідних робіт кафедр економіки та управління й менеджменту та бізнес-адміністрування:

«Концептуальні засади глобального партнерства для місцевого сталого розвитку» (державний реєстраційний номер 0117U000935, 2017-2019 рр.), в межах якої дисертант сформулював концепцію розвитку економічного простору регіону та методологічні засади її впровадження в умовах глобальної конкуренції, розкрив наукові підходи до стратегічного управління розвитком економічного простору регіону (довідка №1203/04-14.01 від 28.10.2024 р.);

«Смарт-спеціалізація та інноваційна парадигма розвитку національної економіки: пріоритети та перспективи» (номер державної реєстрації 0121U114146, 2021-2024 рр.), в межах якої дисертант поглибив теоретико-методичні засади та розробив науково-практичні рекомендації щодо розвитку економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції (довідка №1202/04-14.01 від 28.10.2024 р.).

Ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації

Одержані під час дослідження результати підтверджують досягнення поставленої в дисертаційній роботі мети, яка полягає в узагальненні теоретичних і обґрунтуванні методичних засад, формуванні науково-практичних рекомендацій щодо розвитку економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції. Завдання дослідження чітко сформульовані, а їх виконання підтверджується відповідними елементами наукової новизни та висновками до роботи.

Мету і поставлені у дисертації завдання досягнуто в повній мірі завдяки використанню широкого комплексу загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, а саме: методи аналізу і синтезу; метод логічного узагальнення; системний підхід; економіко-статистичні методи; методи економіко-математичного моделювання та регресійного аналізу; графічний та картографічний методи.

На етапі реалізації проголошеної мети і завдань роботи дисертантом було ретельно опрацьовано великий масив інформації – в роботі розраховано 67 показників, згрупованих у 6 великих груп, за період 2010-2021 рр. для кожного регіону України (результати дослідження та вихідні дані представлено в додатках до дисертації). Висновки, здійснені за результатами таких оцінок,

дозволили визначити закономірності розвитку досліджуваних в дисертації явищ на підґрунті достатнього ступеня достовірності та обґрунтованості.

Достовірність наукових висновків дисертаційної роботи Поліщука А.С. також забезпечується використанням положень чинного законодавства України, нормативно-правових актів органів державної влади, результатів експертного оцінювання, статистичних даних та аналітичних звітів, розміщених на офіційних веб-ресурсах Державної служби статистики України, Українського інституту майбутнього, Національного інституту стратегічних досліджень, Інституту економіки та прогнозування НАН України, Центру економічної стратегії Інституту аналітики та адвокації, Українського центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова, Київського міжнародного інституту соціології, Київської школи економіки, Офісу Ради Європи в Україні, Організації економічного співробітництва та розвитку; наукових праць українських та зарубіжних дослідників, матеріалів періодичних фахових видань, ресурсів мережі Інтернет, результатів аналітичних розрахунків і матеріалів досліджень дисертанта.

У цілому, основні положення і рекомендації дисертації є теоретично обґрунтованими, логічно послідовними та ґрунтуються на результатах проведених досліджень. Матеріали дисертаційної роботи викладено у науковому стилі з дотриманням логіки викладу та структурної послідовності і вони відповідають вимогам, встановленим Міністерством освіти і науки України до наукових праць даного рівня.

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи

Наукова новизна результатів наукового дослідження Поліщука А.С. полягає у поглибленні теоретико-методичних засад і розробці науково-практичних рекомендацій щодо розвитку економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції. Дисертація містить такі елементи наукової новизни:

сформульовано теоретичний базис розвитку економічного простору регіонів шляхом поглиблення сутності понять «регіон», «економічний простір регіону», «програмна локалізація», «урбанізаційний потенціал». В роботі сутність економічного простору регіону розглядається як система взаємодії економічних агентів в межах існуючих територіальних, ресурсних, інституційних, соціальних, інфраструктурних та інших обмежень, та доводиться, що об'єкт управління протягом визначеного періоду зберігає структуру і властивості незмінними. Запропонований контекст досліджуваного явища має стати підґрунтям для розробки концептуальних засад відновлення стратегічного розвитку регіону в повоєнний період (с. 36-48);

обґрунтовано архітектуру економічного простору, яка в роботі складається з восьми послідовних рівнів, а саме, глобального, міжнародного, транскордонного, національного, макрорегіонального, регіонального, субрегіонального та базового. Концепція ґрунтується на поліцентричних

агломераційних моделях регіонального розвитку та засадах розумної спеціалізації з метою забезпечення високої резистентності територій в умовах глобальної конкуренції (с. 50-54, рис. 1.1);

запропоновано методику оцінювання рівня розвитку економічного простору регіону, яка враховує сучасні тренди розвитку економічного простору регіону та ґрунтується на поетапній процедурі його аналізу і розрахунку інтегральних показників, таких як інтенсивність економічних процесів, відкритість економічного простору, функціонування ринку праці в економічному просторі, інтенсивність демографічних процесів, підприємницька диверсифікація, екологічний стан та якість інфраструктури економічного простору. Основним інструментарієм в методиці обрано `pandas python`, `sklearn`, алгоритм `k-means`, `matplotlib` та `geopandas`. Використання запропонованої методики створює підґрунтя для проведення регіональною владою глибокого аналізу проблем території та обґрунтування напрямів удосконалення регіональної політики розвитку економічного простору регіону (с. 77-83, рис. 1.5);

розроблено методичний підхід до характеристики ресурсного потенціалу регіону, в основу якого покладено процедуру оцінювання досягнутого рівня урбанізації території та наявності в регіоні агломераційних утворень з урахуванням їх фактичної спеціалізації. Методичний підхід має стати фундаментом для подальшої розробки органами регіонального управління заходів з повоєнного відновлення, забезпечення та розвитку регіональної конкурентоспроможності в умовах глобальної конкуренції (с. 100-113);

обґрунтовано технологію кластеризації регіонів країни, яка ґрунтується на застосуванні методу `k-means` для структурування економічного простору країни за групами регіональних кластерів, що дозволяє врахувати специфіку функціонування регіонів у їх співпраці з ключовими стейкхолдерами й сформулювати дієві стратегічні напрями міжрегіонального та транскордонного співробітництва. Межі використання технології пов'язані з регіонами, що є стабільними у тенденціях власного розвитку, та регіонами з повільно змінним і нестабільним розвитком. Запровадження даної технології сприятиме більш якісному обґрунтуванню стратегічних управлінських рішень регіональної влади щодо повоєнної трансформації економічного простору регіонів країни (с. 123-136, табл. 2.8);

запропоновано процедуру комплексного діагностування впливу глобальної конкуренції на трансформацію регіонального економічного простору, в основу якої покладено оцінювання рівня залучення інвестиційних ресурсів, ступеня відкритості економічного простору, підприємницької диверсифікації, функціонування ринку праці та демографічних процесів в регіональній економіці. Результати, отримані на основі застосування запропонованої процедури, можуть бути використаними для більш наочного картографічного представлення регіонального потенціалу повоєнної відбудови

економіки країни та обґрунтування векторів розвитку економічного простору кожного регіону країни (с. 152-163, табл. 2.16);

сформульовано концептуальний підхід до розвитку економічного простору регіонів, який враховує сучасні глобалізаційні тенденції і досвід повоєнного відновлення європейських і азійських країн й базуються на принципах поліцентризму, програмної локалізації, «розумного» територіального розвитку, міжрегіонального партнерства та ефективного господарювання. Використання запропонованого концептуального підходу має стати фундаментом для впровадження на державному, регіональному й місцевому рівнях управління дієвих інструментів і механізмів повоєнної відбудови економіки регіонів країни (с. 170-179);

розроблено модель стратегічного управління повоєнною трансформацією економічного простору регіону, в основу якої покладено концепцію міського видобутку, механізм цілепокладання для стратегічного обґрунтування управлінських рішень та сценарії розвитку економічного простору, а саме інерційний, інноваційний та повоєнний. Застосування моделі на практиці буде сприяти оптимізації процесів повоєнного відновлення регіонів країни через активну залученість стейкхолдерів до визначення пріоритетів територіального розвитку та зон їх відповідальності і цілеспрямованого перерозподілу ресурсів на визначені напрями розвитку (с. 215-228, рис. 3.15);

запропоновано організаційно-економічний механізм стратегічного управління розвитком економічного простору регіонів країни, в основу якого покладено взаємозв'язок трьох послідовних блоків, а саме цілепокладання, вибір альтернатив проєктів, виконання програм і проєктів, та візуалізація конкретних заходів та дій регіональних органів влади і місцевого самоврядування у сфері стратегічного управління. Практична реалізація запропонованого механізму на рівні регіону дасть змогу полегшити процедури проходження та забезпечити «розширення» регіональною владою «вузьких місць» у сфері стратегічного управління (с. 224-230).

Оцінка змісту, структури та завершеності дисертації

Дисертаційна робота має класичну структуру згідно зі встановленими вимогами – складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Обсяг основної частини дисертації становить 226 сторінок друкованого тексту. Робота містить 38 рисунків, 35 таблиць, 4 додатки та список використаних джерел у 319 найменувань.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження, розкрито зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Детально представлено методичний інструментарій дослідження. Аргументовано розкрито основні положення та результати, що характеризують наукову новизну дослідження, деталізовано теоретичну та практичну значущість результатів дослідження. Підтверджено

апробацію результатів дисертаційної роботи. Конкретизовано обсяг та структуру роботи.

У першому розділі дисертації «Теоретико-методичні основи дослідження економічного простору регіонів в умовах глобальної конкуренції» дисертант розкрив теоретичні засади економічного простору регіонів в контексті їх конкурентоспроможності, обґрунтував архітектуру сучасного економічного простору та визначив вплив на неї глобальної конкуренції, представив розроблені методичні підходи до оцінювання рівня розвитку економічного простору регіонів країни.

У другому розділі дисертації «Структурно-динамічні пропорції економічного простору регіонів України» дисертант окреслив урбанізаційний потенціал розвитку економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції, запропонував власний підхід до кластеризації регіонів України за інтенсивністю економічних процесів в економічному просторі, розкрив вплив глобальної конкуренції на трансформацію регіонального економічного простору.

У третьому розділі дисертації «Стратегічні пріоритети розвитку економічного простору регіонів України» дисертант обґрунтував напрями повоєнної трансформації економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції, визначив інституціональні засади розвитку регіонального економічного простору, запропонував підхід до формування організаційно-економічного механізму стратегічного управління розвитком економічного простору регіону.

У загальних висновках дисертації відображено отримані найбільш вагомі результати, згідно поставленої мети та завдань проведеного дослідження. Список використаних джерел та додатки оформлено згідно зі встановленими вимогами.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях та їх відповідність встановленим вимогам

Основні положення дисертації опубліковано у 13 наукових працях, з яких: 1 стаття у закордонному виданні, проіндексованому у міжнародній наукометричній базі Scopus; 4 статті у наукових фахових виданнях України (категорія «Б»); 1 розділ колективної монографії; 7 матеріалів апробаційного характеру. Загальний обсяг наукових праць – 6,71 д.а., з яких 6,24 д.а. належить особисто дисертанту. Кожна з опублікованих праць дисертанта презентує конкретний елемент наукової новизни, отриманої ним в роботі, або представляє певний метод чи інструмент, який надалі було використано в дисертації для досягнення поставленого завдання. Текст всіх опублікованих наукових праць дисертанта було покладено в основу написання підрозділів дисертації, що підтверджується наявністю посилання на кожную працю автора та констатацією інформації про це наприкінці кожного розділу роботи.

Змістовий аналіз тексту основних наукових праць Поліщука А.С. свідчить про належний рівень обґрунтованості сформульованих в них наукових положень і отриманих результатів, що базуються на ретельному опрацюванні теоретичних засад досліджуваної проблематики та вмілому застосуванні відповідного наукового інструментарію. Всі праці відповідають встановленим вимогам до оформлення наукових праць, що можуть вноситися дисертантом на захист.

Значущість результатів дослідження для науки і практики, рекомендації щодо їх подальшого використання

Дисертація Поліщука А.С. є самостійним завершеним науковим дослідженням, результати якого характеризуються теоретичною та методичною значущістю для розвитку економічного простору в умовах глобальної конкуренції. Наукова новизна дисертації полягає в поглибленні теоретико-методичних засад і розробці науково-практичних рекомендацій щодо розвитку економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції.

Найбільшу практичну цінність мають: методика оцінювання рівня розвитку економічного простору регіону (с. 77-83); принципи розвитку економічного простору регіонів України (с. 182-183); підходи до стратегічного управління розвитком економічного простору регіону (с. 170-175); технологія кластеризації регіонів національної економіки (с. 123-136); організаційно-економічний механізм стратегічного управління розвитком економічного простору регіону (с. 225-229); технологія моніторингу реалізації стратегій розвитку економічного простору (с. 234, рис. 3.22).

Ступінь впровадження розроблених автором рекомендацій та окремих результатів дисертаційної роботи підтверджено відповідними документами установ та організацій, представленими у додатках до роботи, зокрема від Черкаської міської ради (довідка №43-0402-17 від 17.08.2022 р.), Департаменту економіки та розвитку Черкаської міської ради (довідка б/н від 23.06.2023 р.), Департаменту економічного розвитку Львівської міської ради (довідка №26-ЗР-014 від 09.09.2022 р.), Департаменту регіонального розвитку Черкаської обласної державної адміністрації (довідка № 734/04-02-12 від 22.06.2023 р.), Черкаської торгово-промислової палати (довідка №114/01.4-7 від 15.08.2022 р.), Асоціації «Індустріальний комітет зовнішньої реклами» (довідка №15092022 від 15.09.2022 р.), Асоціації візуальної індустрії України (довідка б/н від 07.08.2022 р.), Регіонального офісу «U-LEAD з Європою» у Черкаській області (довідка б/н від 07.09.2022 р.), Черкаського державного технологічного університету (довідка №877/03-12.01 від 25.08.2025 р.). Теоретичні та методичні розробки дисертанта впроваджено в освітній процес Черкаського державного технологічного університету при підготовці пакетів завдань та проведенні практичних занять за дисциплінами «Управління підприємницькою та торговельною діяльністю», «Сталий розвиток та корпоративна соціальна відповідальність», «Стратегічне управління», «Інноваційний розвиток», «Глобалізація та політика національної безпеки», «Формування іміджу

територій». Розроблені в дисертації принципи стратегічного вибору вектору розвитку економічного простору регіону використовуються під час виконання окремих розділів виробничої практики студентів спеціальностей 076 «Підприємництво та торгівля» та 281 «Публічне управління та адміністрування».

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

Дисертація Поліщука А.С. є результатом самостійної наукової роботи автора та представляє собою дослідницьку працю. Викладені у роботі положення наукової новизни, висновки та рекомендації, подані до захисту, є особистим здобутком автора. Аналіз змісту дисертації та опублікованих наукових праць підтверджує, що дисертант послідовно дотримується норм академічної доброчесності. Дисертація повністю відповідає нормам чинного законодавства та в тексті містить всі необхідні посилання на першоджерела інформації.

Дискусійні положення та зауваження

Попри загальну високу оцінку результатів дослідження Поліщука А.С., дисертаційна робота не позбавлена окремих дискусійних положень і зауважень, що можуть стати предметом обговорень під час захисту:

1. У запропонованій дисертантом в підрозділі 1.3 методиці оцінювання рівня розвитку економічного простору регіону, в основу якої покладено поетапну процедуру аналізу і розрахунку інтегральних показників за шістьма групами, однією з груп показників обрано демографічні індикатори економічного простору. На с. 291 в табл. Б.3 Додатку Б розшифровано шість показників, що було відібрано дисертантом до складу даної групи: густота населення; міграційний приріст (скорочення) населення; коефіцієнт міграційного руху населення; середні витрати населення регіону; індекс реальної заробітної плати за регіонами до попереднього року; середні доходи населення регіону. На наш погляд лише перші три показники можна класифікувати як суто демографічні, тоді як три наступні показники мають більше економічну природу. Натомість до складу демографічних показників доцільно було б додатково додати показники, що носять суто демографічний характер, такі як коефіцієнти народжуваності, смертності та природного приросту населення.

2. У підрозділі 3.2 автор на с. 196-202 приділяє багато уваги феномену смарт-спеціалізації: доводить її актуальність на регіональному рівні в Україні; аналізує регіональні стратегії розвитку України на 2021-2027 рр. щодо урахування в них питань доцільності реалізації процедур смарт-спеціалізації та наявності дієвих інструментів втілення в життя цієї концепції; надає рекомендації регіональним групам розробників майбутніх регіональних стратегій розвитку щодо шляхів посилення використання інструментарію смарт-спеціалізації в процесі повоєнного відновлення економічного простору регіонів України. Разом з тим, в моделі стратегічного управління повоєнною трансформацією економічного простору регіону, представленою на рис. 3.10

(с. 204) і яка резюмує весь попередній матеріал підрозділу, згадувань про смарт-спеціалізацію немає, що декілька знецінює як весь попередній виклад матеріалу, так і практичну дієвість запропонованої моделі.

3. Відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1.04.2014 р. в Україні було запроваджено «Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади», яка дала потужний старт адміністративно-територіальній реформі в країні, що на місцях була реалізована протягом 2015-2020 рр. Реформа докорінно змінила адміністративно-територіальний ландшафт країни, здійснила перерозподіл ресурсів між регіонами та територіальними громадами, тим самим здійснивши потужний вплив і на формування та розвиток економічного простору регіонів країни. Проте в роботі ця реформа згадується лише один раз без детального аналізу її впливу на об'єкт дослідження.

4. У підрозділі 3.1 «Напрями повоєнної трансформації економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції» дисертант наводить результати детального аналізу щодо інструментальної бази, яку було використано для економічного відновлення постраждалих країн світу (Японія, країни ЄС, Південна Корея, Ізраїль) в період після Другої світової війни, та інструментів економічного відновлення Балканських країн після розпаду Югославії та військових конфліктів. Даний аналіз є досить потужним й інформативним і мав би стати фундаментом для вибудовування української стратегії повоєнного економічного відновлення, наповнення її конкретним інструментарієм з урахуванням сучасних обставин та особливостей економічного, соціального й інституційного середовища України, рівня руйнувань, структури регіональної економіки та потенціалу залучення міжнародної допомоги й інвестицій. Проте такої стратегії в роботі не було обґрунтовано.

5. Робота б суттєво виграла, якщо б всі розділи дослідження та всі зроблені висновки базувалися на одному часовому відрізку і охоплювали не лише довоєнний період часу, а й перші роки повномасштабного вторгнення. Це дозволило б простежити динаміку змін економічного простору регіонів у різних фазах кризи та виявити реальні тенденції його трансформації під впливом воєнних факторів. Крім того, узгодженість часових меж дослідження надала б результатам більшої наукової достовірності та практичної цінності для формування стратегій повоєнного відновлення регіонів України.

Водночас наведені зауваження і рекомендації не зменшують теоретичної та практичної цінності результатів дисертаційної роботи і високого рівня її виконання, при цьому деякі з них можуть бути корисними для врахування у подальших наукових дослідженнях дисертанта.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Поліщука Андрія Сергійовича «Розвиток економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції» є

завершеною, самостійно виконаною науковою працею. Зміст і структура дисертації відповідають обраній меті, що дозволило вирішити важливе наукове завдання, яке полягає в узагальненні теоретичних і обґрунтуванні методичних засад, розробці практичних рекомендацій щодо розвитку економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції. Дисертаційну роботу виконано на актуальну тему, вона відзначається науковою новизною та практичною значимістю отриманих результатів. Наукові положення, висновки та пропозиції розкриті в дисертації належним чином і мають ґрунтовне теоретичне та практичне обґрунтування. Результати дослідження належним чином оприлюднені, а наукові розробки мають відповідний рівень практичного застосування.

В анотації до дисертації детально висвітлено основні положення, висновки і рекомендації, викладені в тексті дисертації, що свідчить про її відповідність змісту наукової роботи.

Зазначене дає підстави для ґрунтовного висновку, що дисертація Поліщука Андрія Сергійовича на тему «Розвиток економічного простору регіонів України в умовах глобальної конкуренції» є завершеним цілісним науковим дослідженням, що повністю відповідає спеціальності 051 Економіка та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р. №40 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України №759 від 31.05.2019 р.) та пп. 6-8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету міністрів України від 12 січня 2022 р. №44), а її автор – Поліщук Андрій Сергійович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

ОФІЦІЙНИЙ ОПОНЕНТ:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту
та поведінкової економіки
Донецького національного
університету імені Василя Стуса

Ольга ДОРОНІНА

